

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Jihlava

Inspekční zpráva

Základní škola Obyčtov, okres Žďár nad Sázavou

Obyčtov 53, 591 01 Žďár nad Sázavou

Identifikátor školy: 600 130 754

Zřizovatel: Obec Obyčtov, 591 01 Žďár nad Sázavou

Školský úřad Žďár nad Sázavou, Dolní 1, 591 01

Termín konání komplexní inspekce: 12. - 14. prosinec 2000

Čj.	115 315/2000-11048
Signatura	kk5bu110

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Obyčtov je dvoutřídní neúplná škola. Navštěvuje ji 26 žáků 1. - 5. ročníku (2+9+5+4+6 žáků). Jejich výchovu a vzdělávání zabezpečují tři pedagogičtí pracovníci. Výuka probíhá podle učebních dokumentů vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. Součástí školy je školní družina.

Výuka probíhá ve dvou prostorných učebnách renovované a dobře udržované budovy obce. K dispozici je dále další místnost užívaná jako ředitelna, sborovna a učebna školní družiny, šatna, sociální zařízení a další provozní prostory. Tělesná výchova je vyučována v jedné ze tříd. Učební prostředí je podnětné a estetické, k výzdobě školních prostorů je bohatě využíváno žakovských výrobků a výtvarných prací. Pitný režim a stravování je pro zájemce zajištěno.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk, matematika

V průběhu komplexní inspekce bylo hospitováno v pěti hodinách uvedených předmětů. Týdenní hodinové dotace odpovídaly učebnímu plánu. Probírané učivo bylo v souladu s osnovami. Vyučující mají učivo rozvrženo, rozvržení i postup výuky sleduje zpravidla používané učebnice. Bezprostřední příprava pedagogů na výuku byla pečlivá, výukové cíle odpovídaly standardu vzdělávání, byly stanoveny podle složení třídy.

Vyučující sledovaných předmětů nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Na kvalitu výuky neměla tato skutečnost výraznější negativní vliv. Podmínky výuky - světelné, tepelné a vybavení učeben žakovským nábytkem byly příznivé. Z pomůcek byly využívány hlavně učebnice, kopírované materiály a soubory příkladů sestavené vyučujícími. Činnosti relaxačního charakteru byly zařazovány jen výjimečně.

Struktura a řízení hodin vycházelo ze ztížených podmínek souběžné výuky dvou a tří ročníků ve třídě. V organizaci hodin byla takřka výhradně používána výuka žáků jednoho ročníku v kombinaci se samostatnou prací dalších ročníků. Diferencované úkoly nebyly zadávány. Účinnost výuky byla podporována individuálním přístupem vyučujících k žákům. Při samostatné práci žáci zpravidla procvičovali a aplikovali získané poznatky, malý prostor byl poskytován pro samostatné aktivní učení a kooperační techniky. V průběhu inspekce byly prohlédnuty i sešity a písemné práce žáků. Jsou pečlivě sledovány učiteli, jejich grafická úroveň je velmi dobrá.

Ve většině hodin byly uplatněny vstupní motivační prvky. V úvodu vyučovacích jednotek vyučující při práci s jednotlivými ročníky zpravidla opakovali a prověřovali výchozí znalosti a dovednosti. Sledovali výsledky učení, při plnění úkolů poskytovali žákům radu a pomoc. Hodnocení bylo prováděno jen slovní pochvalou, byla oceňována snaha a pokrok. Schopnost sebehodnocení nebyla rozvíjena. Při samostatné práci bylo v převažující části hodin využito zpětné vazby jejím okamžitým vyhodnocením. V závěrečné části některých hodin chyběl prostor pro shrnutí učiva, opakování poznatků a zhodnocení aktivity dětí.

Výuka probíhala v klidné, pracovní atmosféře. Žáci projevovali k výuce pozitivní vztah, dostávali prostor ke komunikaci, k vyjádření vlastního názoru. Vzájemné vztahy žáků a učitelů byly partnerské a přátelské, žáci byli aktivní, pozorní, vstřícní.

Plánování a příprava výuky, materiální podmínky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Psychohygienické podmínky jsou hodnoceny jako průměrné, personální podmínky jako nevyhovující.

Celkově je kvalita výuky ve sledované skupině předmětů hodnocena jako velmi dobrá.

Přírodovědné, společenskovední a výchovné předměty

Z uvedené skupiny bylo hospitováno v pěti hodinách předmětů přírodověda, vlastivěda, praktické činnosti a výtvarná výchova. Týdenní hodinové dotace odpovídaly ve sledovaných předmětech učebnímu plánu. Probírané učivo bylo v souladu s osnovami. Vyučující mají učivo celoročně rozvrženo, ve vlastivědě a přírodovědě nebyla zatím (podle záznamů v třídních knihách) zařazována témata z oblasti výchovy ke zdraví.

Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňuje jen vyučující vlastivědy. Zbývající předměty jsou vyučovány učiteli bez požadované kvalifikace. Výuka probíhala v běžných třídách. Pro výuku výtvarné výchovy a praktických činností bylo k dispozici dostatek pomůcek a materiálu. Potřebné pomůcky pro názornost výuky, didaktická technika a odpovídající učebnice nebyly k dispozici jen v přírodovědě a vlastivědě, jako další zdroje informací zde však byly široce využívány encyklopedie a knihy z příručních knihoven. K uplatnění psychohygienických zásad přispívalo střídání činností.

Použité vyučovací metody využívaly aktivitu a zájem žáků, organizace umožňovala většině žáků úspěšné uplatnění. V části hodin byl vytvořen prostor pro skupinové aktivity a kooperativní techniky učení. Převažovaly frontální činnosti s výrazným verbálním působením učitelů. Při souběžné výuce více ročníků ve třídě, zvláště v praktických činnostech a výtvarné výchově, byla využívána samostatná práce. Vyučující při ní žákům poskytovali pomoc podle individuálních dispozic, i při zpravidla jednotném tematickém cíli hodiny převažovala ze strany vyučujících snaha o odlišení náročnosti práce podle jednotlivých ročníků při uplatnění tvořivosti a fantazie dětí.

Učitelé sledovali a průběžně ověřovali výsledky práce a učení. Povzbuzovali žáky k osvojení poznatků a pečlivé práci, průběžně oceňovali jejich snahu a výsledky. V části hodin bylo opomenuto vyhodnocení samostatné práce, závěrečné opakování a hodnocení, nebylo využíváno skupinové hodnocení a sebehodnocení.

Dohodnutá pravidla komunikace byla dodržována, projevy nežádoucího chování se nevyskytly. Žáci plnili aktivně pokyny učitelů a zapojovali se do výuky. Vzájemné vztahy učitelů a žáků byly pozitivní a partnerské.

Plánování a příprava výuky, materiální a psychohygienické podmínky, organizace, formy a metody výuky, interakce a komunikace jsou hodnoceny jako velmi dobré. Motivace a hodnocení jsou hodnoceny jako průměrné, personální podmínky jako nevyhovující.

Celkově je kvalita výuky ve sledovaných předmětech hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání je hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Ředitelka školy pracuje ve škole druhý rok, zastupuje ředitelku školy, která je na mateřské dovolené.

Předložené koncepční záměry obsahují úkoly zaměřené na zlepšování materiálních podmínek výuky bez stanovení prostředků a termínů jejich realizace. Roční plán práce na školní rok 2000/2001 jako celek postihuje a shrnuje všechny oblasti práce školy. Stanovuje organizační uspořádání, organizaci školního roku, základní cíle kontrolní činnosti, měsíční rozpis úkolů, akcí a mimoškolních aktivit. S plánem byli seznámeni pedagogičtí pracovníci školy.

Výuka probíhá podle schváleného učebního plánu přijatého vzdělávacího programu. Pro rozvíjení individuálních zájmů škola nabízí nepovinný předmět náboženství, práci v grafickém kroužku a výuku hry na zobcovou flétnu. Protože škola nemá tělocvičnu a další potřebné vybavení pro výuku tělesné výchovy, vedení školy iniciativně zajišťuje plnění požadavků osnov organizováním dalších aktivit - každoroční účastí všech žáků školy na plaveckém výcviku a výukou části hodin tělesné výchovy v pronajaté tělocvičně základní školy ve Žďáru nad Sázavou.

Organizace vyučování odpovídá všeobecně závazným právním předpisům. Povinná dokumentace a dokumentace upravující organizaci výchovně vzdělávací činnosti a hodnocení žáků je řádně vedena. Vnitřní řád školy je zpracován, práva a povinnosti žáků a pracovníků jsou vymezeny, kompetence a pracovní náplně byly pracovníkům sděleny. Ředitelka školy vydává potřebná rozhodnutí. Výroční zpráva obsahuje náležitosti stanovené právní normou. Poskytuje dostatek informací, škole slouží i jako zdroj sebehodnocení.

Způsob předávání informací pracovníkům je ustálený a účinný. S informacemi jsou seznamováni bezprostředně, využíván je především osobní styk. Nabídka vzdělávacích akcí a písemné materiály jsou zveřejňovány na nástěnce. Rodičům jsou informace o chování a prospěchu sdělovány prostřednictvím deníčků a žákovských knížek, další informace jsou poskytovány na třídních schůzkách, při individuálních konzultacích, neformálních setkáních a akcích školy. Samostatně, nebo ve spolupráci s mateřskou školou připravuje a organizuje škola aktivity, kterými významně doplňuje výchovně vzdělávací program. Jedná se o besídky, kulturní vystoupení, výlety, návštěvy výstav, kulturních akcí, je pořádán den otevřených dveří.

Systém vedení a motivování pracovníků vychází z personálního obsazení školy malým kolektivem pedagogických a provozních pracovníků. Při jejich vedení je využíván demokratický styl, je oceňována jejich iniciativa a tvořivost. Kritéria hodnocení jsou známá a prakticky jsou uplatňována.

V systému vnitřní kontroly je nejvýraznější a pravidelná průběžná kontrola, prováděná při každodenním styku ředitelky s pracovníky školy. Její zjištění a výsledky nejsou zaznamenávány, případné nedostatky jsou odstraňovány bezprostředně. Kontrola vzdělávacího procesu je prováděna hospitacemi. Jejich průběh a výsledky jsou zaznamenávány, výsledky jsou projednávány, v případě zjištěných nedostatků jsou stanovována opatření k jejich nápravě. Provádění analýz kontrolních výstupů nebylo dokladováno. Systém sebehodnocení školy není dostatečně rozvinut.

Funkčnost organizačního uspořádání školy, systém, rozsah a efektivnost motivování a vedení pracovníků jsou hodnoceny jako velmi dobré. Kvalita plánování a účinnost kontrolních mechanismů jako průměrné.

Hodnocení kvality řízení

Na základě analýzy sledovaných jevů je kvalita řízení hodnocena jako průměrná.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- *Dotazníky pro rodiče.* Součástí inspekční činnosti bylo zjištění názorů rodičů na průběh a podmínky vzdělávání prostřednictvím dotazníků. Jejich vyhodnocením byla zjištěna spokojenost naprosté většiny rodičů s celkovou úrovní školy, hodnocením výsledků žáků, spoluprací školy s rodiči a kvalitou vzájemných vztahů. Nižší spokojenost vyjadřovali rodiče s nabídkou dalších činností a vybavením školy. Ve volných sděleních především oceňují obětavou práci pedagogů, chválí školu za organizování výuky v tělocvičně, vzájemnou komunikaci a spolupráci. Návrhy na zlepšení se týkají hlavně materiálního vybavení, především výpočetní technikou a tělovýchovným náradím. S výsledky dotazníku, názory a připomínkami rodičů bylo vedení školy seznámeno při závěrečném rozhovoru.
- *Školní družina.* Má jedno oddělení se 17 zapsanými žáky. Pro ranní provoz využívá vlastní místnost v budově školy, pro odpolední a zájmové činnosti i třídy. Činnost je plánovaná. Upřednostňovány jsou zájmové a rekreační činnosti. Pedagogická pracovnice zajišťující provoz školní družiny nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Tato skutečnost však neměla negativní vliv na kvalitu činností prováděných v době konání inspekce. Povinná dokumentace je úplně vedena.

Činnost školní družiny je hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy dle § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb. o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů,
- koncepční záměry a plán práce na školní rok 2000/2001,
- kritéria pro stanovení proměnlivých složek platu pracovníků,
- tematické plány učiva,
- sešity a žákovské práce,
- inspekční hospitační záznamy.

ZÁVĚR

Základní pozitiva:

- *pracovní atmosféra v hodinách, vstřícné a partnerské vztahy žáků a vyučujících,*
- *aktivita, pozornost a snaha žáků,*
- *podnětné a estetické prostředí školy,*
- *zajištění pitného režimu.*

Základní negativa:

- *nutnost souběžné výuky až tří ročníků v jedné třídě vede k častému využívání frontálních metod výuky bez využití prvků diferenciací a aktivního učení,*
- *nepříznivé personální podmínky výuky,*
- *neúplné materiální vybavení školy pomůckami a technikou.*

Škola dodržuje učební plán zvoleného vzdělávacího programu, cíle výuky splňují standard vzdělávání. Probírané učivo odpovídá osnovám, tematické rozvržení učiva bylo v některých předmětech v průběhu inspekce upřesněno.

Většina hodin týdenního plánu je vyučována pedagogickými pracovníky, kteří nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Materiální podmínky výuky jsou průměrné. Třídy jsou účelně vybaveny, prostředí školy je podnětné a estetické. Psychohygienické podmínky jsou v organizaci dne dodržovány, ve výuce byly někdy opomíjeny relaxační činnosti.

Hodnocení kvality vzdělávání vychází z rozboru 10 hospitací uskutečněných u všech pedagogických pracovníků školy a studia žákovských prací. Sledované hodiny byly hodnoceny jako velmi dobré a průměrné. Celkově je kvalita výuky hodnocena jako velmi dobrá. Organizace výuky byla většinou efektivní, byl uplatňován individuální přístup k žákům. Často byla využívána samostatná práce žáků, při níž žáci ověřovali a procvičovali získané poznatky. Převažující frontální metody výuky a ne vždy vyvážené členění hodin bylo určováno nutností práce až se třemi ročníky. V části hodin byl malý důraz kladen na kooperativní činnosti, v jejich závěru pak na shrnutí učiva, zhodnocení aktivity a výkonu dětí. Výuka probíhala v atmosféře příznivých vztahů mezi žáky a pedagogy i žáky navzájem, společným znakem byla pracovní atmosféra v hodinách.

Řízení je operativní, ředitelka přistupuje k práci zodpovědně. Styl řízení vychází z velikosti školy a specifických podmínek výkonu řídicí funkce zástupcem za mateřskou dovolenou. Organizace školy je funkční, velké úsilí je věnováno zajištění výuky tělesné výchovy a aktivit mimo vyučování. Informační a kontrolní činnost se opírá o každodenní kontakt ředitelky se všemi pracovníky a většinou žáků.

Při inspekci nebylo zjištěno neefektivní vynakládání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí.

Po zhodnocení všech sledovaných oblastí je škola celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Jiří Novotný

Jiří Novotný v. r.

Ve Žďáru nad Sázavou dne 22. prosince 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. ledna 2001

Razítko

Ředitelka školy

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Marie Ptáčková

Marie Ptáčková v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Obec Obyčtov

Školský úřad Žďár nad Sázavou

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2001-01-25	15/2001
Zřizovatel	2001-01-25	14/2001

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.